

fættelse, at der paa Landet fandtes i 1857: 1181 Skoler, i hvilke Mulktering anvendtes, og i 1837, i hvilke dette ikke var Tilfælde; i 1867 er Antallet af førstnævnte Skoler steget til 1720, og Antallet af sidstnævnte gaaet ned til 1061. Dette kunde synes at tyde paa en Fremgang i Lovens Udførelse, men i Virkeligheden er saadan Fremgang neppe tilstede; i Gjerningen er der neppe sket anden Forandring, end at der i sidstnævnte Aar er i Beretningerne anført et større Antal Skoler som saakaldte Mulkterings-skoler, thi Forholdet mellem Antallet af de uden Lovlig Grund førstnævnte Skolebøder og Beløbet af de dikterede Bøder er omtrent det samme, nemlig i 1857 for 1,051,476 Dage 8,348 Rd. 73 $\frac{1}{2}$, eller pr. Dag 0,76 $\frac{1}{2}$ og i 1867 pr. Dag 0,71 $\frac{1}{2}$. Det er derfor klart, at Loven selv hvor den ikke lades aldeles ude af Syne, ingenlunde udføres saaledes som den er given, og der er endda det Spørgsmaal tilbage, hvormange af de dikterede Bøder, der ere betalte, eftergivne, indbrevne eller afføede. I Kjøbstæderne ere Mulkteringsfor-krifterne, i alt Fald udenfor Børnholm, bleve stærkere paaagtede. — Mod det gjældende Mulkterings-system taler endvidere til en vis Grad den Kjendsgjerning, der er kommen frem under nærværende Lovforslags 1ste Behandling, at man nemlig i nogle Kommuner har — dog uden højere Autorisation — modificeret Systemet og modificeret det netop i en af de Retninger, i hvilken Lovforslaget tilfigter at forandre de gjældende Forskrifter; det er navnlig for Frederiksberg Kommunes Vedkommende udtalt, at man der først lader de forfømmelige Forældre tilkomme et Tilhøls, og at de derefter ved Maanedens Udgang tilfiges til Møde for Skolekommissionen, som da forhandler med dem de Undskyldningsgrunde, de fremsjøre, og dikterer Mulkst, naar disse findes uantagelige; paa noget lignende Maade forholdes i Odense. Det er derhos meddelt, at den saaledes fulgte Fremgangsmaade har virket heldigt; men det er ved Siden deraf ikke oplyst, at den er lovmeget holdelig. Det kan antages, at mange af Mulkterings-systemets Modstandere vilde være tilfredsstillende, naar den i Odense og Frederiksberg Kommuner indførte Modifikation ad den ene eller anden Vej opnaaede fornøden Hjælp; men ligesom Ministeriet ved ovenanførte Skrivelse 31te Marts 1864 tilkendegav, at det ikke ansaa sig bespøgt til af egen Magtfuldkommenhed at sætte Lovbestemmelserne om Tvangsmidler for at holde Skolebørn til stadig Skolegang ud af Kraft, saaledes har det ved den anden citerede Skrivelse af 31te December 1848 negtet at sanktionere en Afvigelse fra Anordningen af 1814, som netop kommer ovennævnte Modifikation meget nær: Borg Amtets Skoledirektion havde indstillet, at den „lovbestemte Mulktering for hver enkelt Skolefømmelse“ indtil videre maatte bortfalde, dog saaledes, at vedkommende Sogneforstanderskab for-

pligtedes til at have nøgte Tilsyn med de stedfindende Førfømmelser og ved Formaning og Naamindelse at modarbejde samme, samt bemyndiges til, hvor Tilfaldet ikke frugtede, at paalægge de Ligeagblige og Gjenstridige en arbitrær Mulkst, der i Gjentagelsestilfælde fordobles, uden Hensyn til, at Børnet en enkelt Maaned har søgt Skolen stadig; denne Indstilling kunde Ministeriet ikke bifalde. Senere synes Ministeriet vel at have stillet sig paa en noget anden Maade, idet der i en Svarskrivelse til Folkethingets Udvalg, som i Samlingen 1872 behandlede det forelagte Forslag til Lov angaaende nogle Bestemmelser om Borger- og Almueskolevesenet i Kjøbstæderne og paa Landet (Tillæg til dets den 13de Mai 1873 afgivne Betænkning) findes den Meddelelse, at Ministeriet ingenlunde giver Paaleg om, at der skal anvendes Mulkter imod ulovlige Førfømmelser i Skoler, naar Skolebødet er jevnt godt, eller naar der paa anden Maade end ved Mulkter virkes med Alvor for en stadig Skolegang — men der foreligger nu atter en i modsat Retning gaaende Skrivelse (5te Februar 1874), hvori Undervisningsministeriet, da det har bragt i Erfaring, at de stedlige Skolebestyrelser ikke altid ved Skjæbelse, Opvækning og Afsoning af Mulkter for Børns ulovlige Skoleførfømmelser følge den regelmæssige Fremgangsmaade i saa Hensende, der i saa væsentlig Grad betinger Mulkternes Virksomhed, ... anmoder Skoledirektionerne om „at indskrænke **samtlig** By- og Sogneraad i deres Virkefreds fremtidig nøgte at tagttage, at de ommeldte Mulkter blive dikterede hver Maaned og uophødelig indkrævede, samt at der derpaa i Mangel af Betaling strax erhverves Autorisation til Afsoning for de ikke erlagte Mulkter“. Det turde da formentlig ogsaa føre til en ubillig Ullighed, om Strafbarheden af ulovlige Skoleførfømmelser skulde være afhængig af, hvorledes Bødet i det Hele er i den enkelte Skole, saa at endog større Førfømmelighed, der var begaaet i en Skole med i Almindelighed godt Skolebødet, blev straffet, medens mindre Førfømmelighed blev straffet i en Skole, hvor Bødet i det Hele er ustabigt. — Endelig har Systemet fundet en flersidig Behandling under den i Samlingen 1867 i Folkethinget stillede Forespørgsel, „hvori undervisningsministeren var villig til at foretage Skridt til, at det nuværende Skolemulkstsystem opheves for Landkommunernes Vedkommende, eller i hvert Fald til deri at foreskrive Lempelser“, hvilken Forespørgsel foranledigede Cirkulæret af 8de Februar 1868, hvori Ministeren næst bl. A. at bemærke, at han fuldkomment deler den almindelige Mening om den mindre heldige Ordning af det nuværende Mulkstsystem, og at erkjende, at Budet i Anordningerne 1814 er saaledes at forstaa, at der „strax for den første Førfømmelse uden lovlig Grund skal dikteres en Mulkst af 3 $\frac{1}{2}$,